

Utak és kutak

Ahogy az emberi test érhálózatának szerteágazó útjain folydogál az éltető nedű, úgy csobog a víz a földalatti folyosókban. Az ember persze befogta és saját szolgálatába állította. Így jöttek létre a kutak. Magyarkanizsán van néhány kút, a piacnál is domborodik egy. Úgy áll ott, mint egy kősubába öltözött pásztor, felügyel némán az emberekre. Megálltam mellette, akkor láttam, hogy a subáján levő hasadékokon lassan átjár a szél. Azután gondoltam egyet, átmentem a túlsó oldalra, onnan szemlélődtem.

Nyár volt. Az árusok korán reggel érkeztek, felállították az asztalokat. Vascsóvek éles koccanása töltötte be a teret. Akinek volt betonasztala, terítővel letakarta azt, majd szétrakta az eladó portékáját. Még mindegyik árus ki sem pakolt, már megérkezett az első vevő, mostanság divatos napelemes lámpát vett a teraszára. Közben egy fiatalember a bérelt garázból kitolta az áruval teli kartondobozokkal megrakott *molnárkocsit*. Éppen akkor fordult be az utcasarkon egy idős asszony kiskocsiját maga előtt tolva. Egyik közeli utcából érkezett. Az asztalra helyezte a kertjében termett spenótot és sóskát, meg néhány csokorra való virágot - még egy méternyi helyet sem foglalt el -, azután elment a kúthoz vízért. Visszatérve megigazgatta halványkék blúza gallérját, zsebre csúsztatta kezeit és nézelődött. Szemei homályosan, fénytelenül pislogtak, szája picire zsugorogva lefelé görbült. Vajon, miféle gondolatok rajzolták arcára a bánat eme jeleit? Hogy elfoglalja magát vagy tényleg éhes volt, a bőrtáskájában kutakodott. Megtalálta azt a sárga zacskót, amelyben négyszögletes kekszek lapultak. Kiemelt egyet, és hagyta, hogy lassan szétolvadjon a szájában. Időnként átrendezte virágait. Aztán mintha valamilyen készletet érzett volna, elővette pénztárcáját, ujjjaival rendezgette a papírosokat, számolgatta azokat, közben meg-megingatta fejét. Zsebébe rejtette a tárcáját, majd körbejárta a piacot. Nem vett semmit. Jellegzetes testtartással, kissé előredőlve lépdelt, közben mormolt valamit magában. Történt, hogy szóba elegyedett kofatársaival, legtöbbször sorsáról panaszkodott. Talán csak azért, mert együttérzésre vágyott.

Más is árult virágot, egy alacsony köpcös néni. A vödört a kútnál megtöltötte vízzel és abba állította a kerti növényeket. Azután leült reggelizni. Megterített. A betonasztalra ráhelyezett egy reklámújságot, ettől jobbra került egy zöld zacskó benne néhány barackkal, balra a sárga zacskóban egy lepény várt a sorára. Az asszony kivett egy barackot, nem mosta meg, csak kezével alaposan átdörzsölte, vastag markolatú késsel vágott egy szeletet belőle, aztán a lepényből tépett egy darabkát, széthúzta, ujjjaival kicsit megnyomkodta a belsejét, a puháját, beletette a szelet barackot, és az így elkészült szendvicset befalta. Ezután, mint aki jól végezte dolgát, egyik tenyerével megsöpörte a másikat.

Hozzá közel egy ember éppen az autója csomagtartójában pakolászott, amikor fülei szokatlan udvariasságra lettek figyelmesek.

- Jó ember! Nem gond, ha ideparkolok?

Lehet erre nemet mondani?! Ekkor elpanaszolta az öt körülálló férfiaknak, hogy múltkor a műanyagosok félig elfoglalták a bérelt helyét. Az egyik zsebre tett kézzel és kissé felemelt hangon kinyilvánította zord véleményét, mire a másik ingerülten hadonászott a kezével. A többiek bólogattak, s észrevétlenül másfelé terelődött a szó. Amíg ők az élet nagy dolgait vitatták, szembetalálkozott a valamikori diák a hajdani tanárnőjével.

- Hogy van, tanárnő?

- Hát, most már jobban – sóhajtott egyet-, eddig az ágyat nyomtam. A felgyógyulásom óta ez az első utam ilyen messzire – s már mesélte is, hogyan tengeti nyugdíjas napjait. Mielőtt elköszöntek egymástól, még hozzátette:

- -Esténként imádkozok, a családomért, a jó tanítványaimért. Úgy véltem, akkor már a rosszakért is. Eltűnődtem, s rájöttem, hogy nem is voltak rossz diákjaim – jegyezte meg szelíd mosollyal kísérvé.

- Jó hely ez a piac, annyi ember jön-megy, összetalálkoznak, kezet fognak, egymásra mosolyognak, nevetgélnek – gondoltam nézelődés közben.

Valamikori osztálytársak is itt futottak össze. Ki tudja, hány éve már, hogy együtt ültek az iskolapadban! Először távolról fürkészték egymást: Ő az? Tényleg ő lenne? Vajon megismer? Csak megismer! Talán nem változtam olyan sokat?! Izgatottan tépelődtek, de amikor találkozott a tekintetük, arcukra öröm telepedett. Miután pár szót váltottak, így szólt, amelyik külföldről érkezett:

- Egyszer jó lenne megszervezni egy találkozót! De most, ne haragudj, sietek.

Csak az az árus nem sietett sehová, aki férfiruhák eladásával foglalkozott. Mivel nem volt érdeklődő, *szudoku* feladvány rejtélyére próbált rájönni.

- Okos vagy már? - kérdezte tőle egy ismerőse.

- Nagyon! Ettől okosabb már nem lehetek – hangzott a válasz.

Mellette egy asszony rendezgette az eladó alsóneműket. Nagyon melege volt, megnedvesített egy törülközőt a kútnál és a nyakába tette, bízva abban, hogy hűsít. Egy vevővel beszélgetett, többek között elmondta neki, hogy kezdetben vendéglátó helyen dolgozott, immár öt éve árul a piacon. Eleinte rettenetesen nehéz volt télen és nyáron, napsütésben és esőben, nap mint nap kipakolni, azután visszapakolni a dobozokba, de mára egészen belejött.

Ekkor egy kisfiú suhant el mellettük.

- Hová szaladsz?

- A kalapos nénihez.

A kalapos néni a szokott helyén árult, a piac túlsó felén, a pékség ajtajánál. Fején barna kalap volt virágdíszekkel. Senki más nem viselt kalapot, csak ő, és a gyerekek ez tetszett, főleg az a fényes bross, amely a kalapon csillogott. Megfigyelte, hogy máskor a néni rózsaszín kalappal a fején várta a vásárlókat, a fejfedőt fehér pettyes szalag díszítette, amely masnira volt kötve. Talán szabadidejében divatlapokat nézeget a néni? Vagy kalapokat gyűjt? Vagy csak szeret divatosan öltözködni.

A gyerek a kalapos nénitől kezében egy almával távozott. Megállt az asztal előtt, ahol fajták sorakoztak. Sokáig nézte az egyik kisautót. Gondolatban már játszott vele, amikor megszólalt a korgó gyomra. Tekintete a szomszéd árus felé terelődött, pontosabban a mindenféle finomságra, csokoládéra és egyéb édességre, amit ő árult. A markában szorongatott egy kevéske pénzt, az épp elég volt, hogy vegyen egy csokoládétojást. Ott mindjárt meg is ette, csupa csokis lett.

- A kútnál megmoshatod a kezed és az arcod!

Fürgén a kúthoz szaladt, letette a csokitójás héját és az ott is maradt a hézagokba tömött zacskók és az odadobott cigarettacsikk társaságában. A kút látta. Szeretett volna megszólalni, de a szó megakadt a torkán. De hát egy kút nem beszélhet. Csak az a dolga, hogy vizet adjon, nem az, hogy beszéljen. Pedig mennyi mindent szeretne mondani!

Ahogy ott bámészkodtam, felöltött bennem, mi lenne, ha otthonról mindenki egy gombolyag fonalat görgetne, ahogy a piacra jön. Ahány ember, annyi színű fonal. Érdekes látvány lenne! Micsoda színekavalkád! Ahány ember, annyi szín - ahány ember, annyi út. Vajon minden ember megtalálja a saját útját? Vajon minden ember megtalálja a helyes utat? Ki tudja?!